

lem —, jeg tror, man kunde sige paa de allerfleste Steder er saaledes, at de forskellige mere eller mindre strenge Regler, som findes i Tyendeloven, slet ikke blive praktiserede. Og naar de blive praktiserede, blive de det kun i Undtagelsestilfælde, og naar de blive praktiserede, er det ikke altid, at Skylden ligger alene hos Husbonderne, Skylden kan ogsaa ligge hos Tyendet. Thi ligesom der er daarlige Husbonder til, saaledes er der ogsaa daarlige Tyender, det er ikke altsammen Engle paa begge Sider.

Jeg maa maaske nævne nogle Ytringer af det ærede Medlem, som netop paa slaaende Maade vise, hvor lidt Tyendelovens Bestemmelser i det praktiske Liv blive iagttagne. Det ærede Medlem sagde f. Eks. som en Anke mod Tyendeloven, at der var disse mange Paragraffer, som i Grunden hverken Husbond eller Tyende rigtig kendte. Ja, naar de ikke kende dem, er det selvfølgelig, fordi de saa overordentlig sjældent bringes til Anvendelse i Praksis. Det ærede Medlem udtalte, at Piger og Karle selv ingen Følelse havde af det uværdige i hele det System, hvorunder de i Kraft af Tyendeloven leve. Det er naturligvis igen et Bevis paa, at de mere eller mindre strenge Regler i Tyendeloven slet ikke praktiseres i det daglige Liv.

Men paa den anden Side er der, som jeg allerede har nævnt, sikkert nok adskillige Tilfælde, hvor der er daarlige Tyendeforhold — om end det er Undtagelsestilfælde —, Forhold, hvor Tyendet ikke nyder sin fulde Ret og Beskyttelse, og andre Forhold, hvor Tyendet maaske ikke yder, hvad det i og for sig burde yde. Selv om det altsaa i det hele og store i Forholdet mellem Tyende og Husbond maa siges nu at gaa godt, udelukker det jo paa ingen Maade, at der af Hensyn til Undtagelsestilfældene, de Tilfælde netop, hvor Tyendelovens Bestemmelser komme til at virke, kan være Grund til at undersøge, om der ikke paa forskellige Punkter i Tyendeloven burde finde en Forandring Sted.

Det første, det ligger nær at undersøge, er, om vi i det hele behøve nogen Tyendelov, om ikke det var det bedste rent ud at ophæve den, saaledes som det

ærede Medlem, der indledede Forespørgslen, jo ogsaa udtalte sig for — dog med en meget væsentlig Reservation. Det ærede Medlem udtalte, at naar man ophævede Tyendeloven, maatte man naturligvis i Stedet give en Beskyttelseslov for Tyendet. Men det vilde i Virkeligheden kun sige det samme, som at man maatte give en anden Tyendelov. Det er, som om det ærede Medlem vilde sige: Den Tyendelov, vi have, skal bort, og vi skulle have en anden Tyendelov i Stedet! Thi en Beskyttelseslov for Tyendet er og bliver jo netop en Tyendelov. Den Tyendelov, vi nu have af 1854, var, den Gang den udkom, en Beskyttelseslov for Tyendet og var bestemt til at være det. Den indeholdt, som enhver Beskyttelseslov for Tyendet maa, paa den ene Side Bestemmelser omhandlende Tyendets Rettigheder, Bestemmelser, sigtende til at beskytte Tyendets Rettigheder, og paa den anden Side Begrænsninger af Tyendets Pligter og Bestemmelser angivende, hvor langt Tyendets Forpligtelser i de forskellige Retninger skulde gaa. Jeg ser ikke andet, end at enhver Beskyttelseslov for Tyendet maa indeholde Bestemmelser baade om Tyendets Ret og om Tyendets Pligt. Jeg antager ikke, at Tyendeforholdene danne en Oase inden for Socialdemokratiet, over hvilken den sædvanlige Overskrift: „Ingen Rettigheder uden Pligter“ ikke skulde findes.

Man maa stille Spørgsmaalet rent og klart: Skulle vi have andre Tyendeløvsbestemmelser end dem, vi have, eller skulle vi have Tyendeloven ophævet? Det har ogsaa til Tider i Agitationen lydt fra socialdemokratisk Side, at vi burde have Tyendeloven ophævet, uden at der den Gang toges nogen Reservation om, at vi skulde have en anden Tyendelov, eller, som det ærede Medlem kalder det, en Beskyttelseslov i Stedet for. Hvad det Spørgsmaal angaar, om det vilde være rigtigt at komme til en Ophævelse af Tyendeloven, er jeg tilbøjelig til at tro, at hvis man kunde kalde samtlige Landets Husbonder sammen, kalde alle dem sammen, der holde Tyender, og spørge dem, om de, naar de kun vilde tage Hensyn til deres egne personlige Interesser, vilde holde paa en Tyendelov, eller om de ikke vilde foretrække, at Tyendeloven slet og ret blev